

АНОНС:

Тренінг «Правові тонкощі проведення журналістських розслідувань» для представників вотчдог-організацій та розслідувальних медіа з усіх регіонів України в рамках проекту «Посилення громадського контролю в Україні»

30 травня - 1 червня 2025 року, Київ

Міжнародна організація «Інститут висвітлення війни та миру» ([Institute for War and Peace Reporting](#), IWPR) запрошує представників **вотчдог-організацій громадянського суспільства, центрів журналістських розслідувань та медіа, які активно працюють у сфері підзвітності та прозорості влади та антикорупційних питань**, з усіх регіонів України подати заявки на участь у триденному тренінгу у Києві **«Правові тонкощі проведення журналістських розслідувань»**.

Тренінг відбудеться 30 травня - 1 червня 2025 року (п'ятниця – неділя) у місті Києві.

Мета тренінгу: Учасники оволодіють навичками застосування законодавчих норм, які дозволять ефективно збирати та обробляти інформацію, не допускати порушень прав інших осіб при підготовці розслідувань та ефективно використовувати можливості захисту у судах та при перешкодженні при підготовці журналістських розслідувань

Для кого: журналісти, громадські активісти, які проводять журналістські розслідування та мають базові навички роботи з інформацією та пошуком інформації у відкритих реєстрах та базах.

Група учасників тренінгу формується на конкурсних засадах. Подати [заявку](#) можна **до 16 травня 2025 року (п'ятниці) включно**. Участь у тренінгу є безкоштовною. Передбачені кавпаузи та обіди. Учасникам з інших міст пропонується проживання в готелі (дві ночі) та передбачена компенсація витрат на проїзд. Організатори повідомлять запрошених учасників про участь не пізніше 20 травня 2025 року. Ваші запитання надсилайте на ukraine@iwpr.net. *Якщо ви не знайдете посилання на [онлайн-заявку](#) безпосередньо при цьому анонсі, надішліть запит на цю електронну пошту.*

Про проект: Тренінг відбувається в рамках трирічного проекту **«Посилення громадського контролю в Україні» (Boosting Citizens Watchdogs in Ukraine)** за підтримки Норвезького агентства з розвитку та співробітництва Norad, що триває до кінця 2027 року.

Мета цього проекту – сприяти сталому та інклюзивному відновленню та реформам демократичного врядування в Україні шляхом **розбудови і посилення інституційної та програмно-технічної спроможності вотчдог-організацій громадянського суспільства та незалежних розслідувальних медіа** по всій Україні здійснювати громадський моніторинг та контроль за прозорим і ефективним розпорядженням публічними ресурсами, викривати зловживання та корупцію на всіх рівнях й сприяти довгостроковому системному запобіганню корупції, здійснювати ефективну адвокацію у сфері прозорості та підзвітності влади, якісно інформувати та залучати громадськість до участі у прийнятті владних рішень, ефективно об'єднувати зусилля та взаємодіяти між собою та іншими стейкхолдерами.

Проект передбачає щорічні конкурси малих грантів на фінансування проектів, спрямованих на підвищення рівня прозорості та підзвітності влади, а також розвиток власної інституційної спроможності регіональних ГО, центрів журналістських розслідувань та медіа ефективно працювати в означених напрямках.

Тренери та експерти:

Людмила Панкратова – виконавча директорка ГО «Інститут розвитку регіональної преси», медійна юристка, тренерка, викладачка правових дисциплін для журналістів в Інституті журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка; співпрацювала з Радою Європи та ОБСЄ. Працює на захист журналістів з 2000 року. Має великий досвід тренерської роботи, проведення семінарів, тренінгів, конференцій, круглих столів для журналістів, юристів та суддів України з питань міжнародних стандартів свободи слова. Представляє інтереси журналістів в Європейському суді з прав людини, зокрема у справі Седлецька проти України щодо захисту джерел інформації журналістів, Дердін проти України та інші. Є співавторкою навчального онлайн курсу для прокурорів щодо розслідування злочинів проти журналістів та авторкою посібника для української громадськості «Судові процеси щодо воєнних злочинів» підготовленого Інститутом висвітлення війни та миру (IWPR).

Оксана Максименюк – керівниця юридичного напрямку ГО «Інститут розвитку регіональної преси» (ІРРП), адвокатка, медіа-юристка, тренерка. Має понад 19 років досвіду роботи з медіа. Представляє інтереси медіа та журналістів у судах в кримінальних провадженнях та ЄСПЛ, а також надає юридичні консультації та проводить допублікаційні експертизи матеріалів журналістських. Працювала у проектах з моніторингу відкритості органів влади та місцевого самоврядування, судів та юридичної підтримки журналістів; витребування декларацій чиновників; займається захистом журналістів/медіа в судах та на досудовому слідстві. Великий досвід тренерської роботи проведення семінарів, тренінгів, конференцій, круглих столів для журналістів, юристів та прокурорів. Є співавторкою навчального онлайн курсу для прокурорів щодо розслідування злочинів проти журналістів та авторкою посібника для української громадськості «Судові процеси щодо воєнних злочинів» підготовленого Інститутом висвітлення війни та миру (IWPR).

Сергій Миткалик – голова правління ГО «Антикорупційний штаб», заступник голови Громадської ради при НАЗК. Член правління RISE Ukraine, магістр Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Має 11 років досвіду роботи з виявленням корупційних фактів у публічних закупівлях, моніторингом електронних декларацій, виявленням конфлікту інтересів, підготовкою відповідних оскаржень до контролюючих та правоохоронних органів. Працював юристом у "Центрі протидії корупції". Співзасновник діджитал інструментів, які залучають людей до запобігання корупції та наближують Україну до перемоги: Карта Ремонтів, Реєстр російських воєнних злочинців, Карти руйнувань та відновлення, Карта коронавірусних закупівель, чат-бот "Медсестра Іванка" та Карта Вакцинації. Співзасновник "Приховані інтереси" - першого діджитал інструменту, що допомагає виявляти можливі корупційні ризики у діяльності публічних службовців та запобігати порушенню вимог і обмежень, встановлених Законом України «Про запобігання корупції». Лише за перший місяць роботи порталу НАЗК розпочало 47 моніторингів. Загалом "Антикорупційний штаб" під

керівництвом Сергія змогла за допомогою цифрових інструментів залучити понад 200 тис громадян та зберегти понад 50 млн грн від розкрадань.

Олексій Бойко – юрист ГО «Центр протидії корупції» (ЦПК), адвокат, засновник і керівник Адвокатського бюро «Олексія Бойка». З 2017 року по теперішній час співпрацює з ЦПК за основними напрямками: публічні закупівлі; електронне декларування осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. З 2018 року здійснює адвокатську діяльність сфері цивільно-правових та господарських правовідносин. У 2016-2017 рр. працював юристом у банківській установі. З 2012 по 2016 роки працював на посадах консультанта та помічника судді у Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

ПОПЕРЕДНЯ ПРОГРАМА ТРЕНІНГУ

ДЕНЬ 1

Сесія 1: Поняття суспільно-важливої інформації.

Які переваги дає розуміння того, що інформація є суспільно-значимою. Захист міжнародним законодавством суспільно-значимої інформації та її поширювачів.

Сесія 2: Доступ до інформації. Види інформації та обмеження, які накладаються на певну інформацію. Доступ до публічної інформації під час правового режиму воєнного стану

Як отримати інформацію не наражаючись на відмову. Законодавство про доступ до публічної інформації визначення у законодавстві України, судовій та міжнародній практиці.

Сесія 3: Права та обов'язки журналістів згідно з чинним законодавством України.

Гарантії діяльності. Роль посвідчення журналіста. Акредитація.

Сесія 4: Збір інформації журналістами у різних локаціях. Визначення "громадських місць", "режимних об'єктів". Робота журналістів з урахуванням правового режиму воєнного стану.

Визначення "громадські місця/державна власність/ комунальна власність/приватна власність" за законодавством. Що таке "режимні об'єкти"/особливий режим охорони". Які об'єкти не можна знімати на фото та відеотехніку. Що означає "обмеження, встановлені законом"? Обмеження встановлені воєнним часом: перелік, правомірність, як подолати спротив у законний спосіб. Доступ до яких об'єктів обмежено на законних підставах.

ДЕНЬ 2

Сесія 5: Особливості висвітлення чутливої інформації про особу. Проведення фото та відеозйомок.

Визначення "чутлива інформація". Де зустрічається чутлива інформація? Правила висвітлення "чутливої інформації". Правила проведення фото та відеозйомок.

Особливості проведення фото різних категорій осіб: дітей, хворих, неповносправних, засуджених, ув'язнених, військовополонених та інших категорій.

Сесія 6: Оціночні судження. Правомірність втручання в приватність та рівень критичних зауважень залежно від статусу публічності особи. (Рівні статусу публічності особи).

Визначення "оціночні судження", "фактичні твердження". Визначення "публічності" особи, його рівні та допустимий рівень критики для кожного рівня публічності

особи. Що не може вважатися "оціночним судженням". Які докази потрібні для фактичних тверджень.

Сесія 7: Висвітлення судових процесів. Кримінальна тематика: від вчинення правопорушення до судового процесу.

Права журналістів для роботи у судах (кримінальний, цивільний, адміністративний та господарський процеси). Правила проведення фото та відеозйомки, трансляцій судових засідань. Обмеження, встановлені законодавством воєнним часом: правомірність обмежень та законні способи подолання цих обмежень. Презумпція невинуватості - як медіа та журналістам висвітлювати судові процеси та не порушувати права учасників процесу. Термінологія - основа безпечного та етичного репортажу.

Сесія 7: Поведінка журналістів у критичних ситуаціях.

Алгоритм дій при перешкодженні професійної діяльності журналістів. Захист джерел інформації

Відповідальність за перешкодження журналістській діяльності - ст. ст. 171, 345-1, 347-1 Кримінального Кодексу України. Склад правопорушення. Право журналістів на захист джерел інформації. Міжнародні стандарти та національне законодавство. Справа Седлецька проти України. Поведінка журналістів та редакцій у ситуацій, коли змушують розкрити джерела інформації.

ДЕНЬ 3

Сесія 8. Занижена вартість автівок в посадовців, конфлікт інтересів та інші корупційні правопорушення: як виявляти та притягувати до відповідальності?

- найпоширеніші корупційні правопорушення: конфлікт інтересів, незаконне
- одержання подарунків, сумісництво суміщення посад.
- якими варто реєстрами користуватись, для виявлення корупційних правопорушень.
- як правильно оформляти звернення та до кого звертатись.

Сесія 9. Як перевіряти декларації чиновників ефективно?

- Основні аспекти, на які треба звертати увагу;
- Види відповідальності декларантів;
- Аналітичні інструменти для перевірки декларацій.

Сесія 10. Практикум з перевірки декларацій.

Підсумки тренінгу